

Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

N° 136.

Kwartalnie kosztuje złr. 4 Konw. Mon. miesięcznie złotych sześć.

SOBOTA 17 Czerwca 1848 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła pod. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska naporietrzne i różn. wagi.			
6 27	4.	63	+17.	87.	65	Pl. Zachodni	staby	Pochmurno	Burza, Deszcz.
15 2	6.	50	+18.	37.	98	Pn. Wschodni
10	6.	39	+14.	06	28	Zachodni

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Wczoraj odbyły się wybory deputowanych w mieście Krakowie i jego Okręgu. Obywatel Karol Langie i Dr. Jakubowski protomecyk, wybrani zostali na deputowanych miasta, obywatele zaś Józef Krzyżanowski prezes b. komitetu narodowego i Półcki Adam na deputowanych z Okręgu

W Dzienniku Politycznym z dnia wczorajszego czytamy, iż: 100,000 Rossyan zbliża się do W. X. Poznańskiego; gwardye koncentrują się w odległości 30 mil od granicy pruskiej na drodze z Warszawy do Petersburga, i podług podań, ruchoma siła Rossyan w Polsce wynosi około 240,000 żołnierza. Mimo wielu sprzecznych pogłosek utrzymać mogą, iż podanie to jest prawdziwe. Z Petersburga donoszą nam, że gwardye tamtejsze otrzymały rozkaz wyruszenia 15 czerwca ku granicy polskiej. Z Ostrowa donoszą, że między Kościelną wsią a Szczypiołem pod Kaliszem 3,000 morgów gruntu zajęto na obóz moskiewski.

AUSTRYA.

Wiedeń 9 Czerwca. — Szlachta usuwa się tutaj powoli od wszystkich urzędów publicznych, mają przybrać rozdasaną postawę, tak jak to legitymiści po rewolucyi czerwcowej dynastji orleańskiej okazali, i nie tylko generał-major hr. Sardagna złożył godność kommandanta Wiednia, ale także książę Auersberg, hr. Breda, hr. Wilkenburg i t. d. zrzekli się godności szefów obwodowych gwardji narodowej i jeszcze wielu innych urzędników państwa i wojskowych zażąda uwolnienia od obowiązków swoich, jeżeli ich nadzieje reakcyjne na niczem spełzną. Wyjdzie to jedynie na dobre. — Z każdym dniem wyjaśnia się to świetlej, że nad następstwem tronu pracujące stronnictwo dworu z arcyksiężniczką Zofią na czele, zawarło związek z Cze-

chami i szlachtą, aby przez zmianę niemieckiej Austrii na Sławiańską związek z Niemcami zerwany został, a to jedynie w celu utrzymania pod opieką sławiańszczyzny przywilejów, które niemiecka demokracja zbić postanowiła. Arcyksiężna Zofia wystąpiła naprzeciw deputacyi czeskiej w Innsbruku w sukniach sławiańskich kolorów, rozplywając się przytém w oświadczeniach nieograniczonej życzliwości, gdy tymczasem wiedeńskiej deputacyi odmówiła przyjęcia. Cesarz jeszcze, równie dobry jak staby, jest jedyną podporą niemieczyzny na dworze; z jego ustąpieniem wybuchłaby ogromna walka ludów w Austrii a Sławiańszczyzna podniosłaby tryumfując wśród Niemiec swą głowę. Wielka liczba studentów, którzy w tych dniach ztąd odjechali do swojej ojczyzny, a do czego od ministra Baumgärtnera otrzymali pozwolenie bezpłatnego przejazdu na kolejach żelaznych i statkach parowych, nie tylko że się nie spieszyła z wyjazdem, może z przeczności albo obawy przed nastającymi wypadkami, ale nawet ta młodzież przyjęła na siebie postanowienie wpływania w duchu demokratycznym monarchii na wybory na sejm wiedeński. 200 studentów upoważniono wyraźnie do tego celu, zaopatrzwszy ich w pieniądze i listy rekomendacyjne. (G. Wr.)

— Dnia 11 Czerwca. —

Ze wszystkich stołecznych miast prowincyj przybywają tutaj wciąż liczne deputacye; jedne przybywają a drugie odchodzą, jak n. p. z Berna, Ołomuńca, Linciu i Grätzu a nawet Praga dwie liczne deputacye jedna po drugiej tutaj nadesłała, z których pierwsza 150 osób licząca, przybyła właściwie w celu wytknięcia granicy, zbywając tymczasem dobrodusznym Wiedeńczyków próżnemi słówkami. Druga zaś, z czysto niemiecko myślącej młodzieży złożona, wyświeciła dokładnie grę pierwszych, udzielając przy tém dowodów zbijających kłamliwe zaprzysiężenia tychże co do położenia niemieckich rodzin w czeskiej stolicy; do czego i ta okoliczność należy, że tam jedna tylko z gazet austriackich publicznych miejscach jest cierpianą, t. j. Augsburska Gazeta powszechna, odznaczająca się hańbiącym przedstawieniem wiedeńskich wypadków. Tutaj zaś powszechnie panuje oburzenie przeciw temu pismu, jako najemnikowi biórokratów państwa,

a nawet zajęto się słusznie zupełnym wypchnięciem tej głupiej gazety, na drodze demonstracji ludu, z pod oczu austriackiej publiczności. Wczoraj odeszły z tąd dwie deputacje do Pragi i Grätzu, jedna z 600, druga z 1,500 członków złożona, wieczór zaś odbył się *fackelzug* na cześć wojskowych, postępujący od koszar do koszar, do którego także mnóstwo żołnierzy się przyłączyło. Przed każdym z koszar zatrzymywał się pochód, gdzie po odśpiewaniu *Ojczyzny niemieckiej* Arndta i hymnów ludu, rozlegały się w murach miasta dla braci żołnierzy tysiączne wiwaty. Ta uroczystość ukończyła się dopiero o drugiej rano.

Przybycie Cesarza pewnie już teraz nie zajmuje nikogo; przeminęła najważniejsza chwila, gdzie powrót jego był zdolnym podnieść jeszcze zapał; a jeżeli ta, z wielu stron za pewną podawaną wiadomością się sprawdza, że cesarz ma następnie rezydować na przemian w Wiedniu, Pradze i Peszcie, nic dziwnego zatem, że ta przemiana, jakkolwiek słuszna poniekąd, zniszczy dotychczasowy patryarchalny stosunek między panującym a ludem, spoczywający jedynie na węglach pewnego rodzaju familijnego pożycia. Zdarto już teraz oponę, mimo to dosyć przejrzystą, która osłaniała tajemnicze wysełki pieniężne wędrujące z Austrii ces. król. pociągami do Ratyzbony, i wiadomo każdemu, że tym sposobem zamierzono ukryć resztki zamożności dworu. Każdy raz pocztą odchodzi 30,000 reńsk. c. m. srebrem i złotem, najwięcej w 3 baryłkach, skoro 1 baryłkę 10,000 fl. srebrem zapelnąć można.

(D. P.)

— Dnia 12 Czerwca. —

Donoszą z Innsbuku z d. 9 że papieżki nuncjusz Viala Prela zostaje w ciągłych stosunkach z min. spraw zagr. Wessenbergiem, Papież ofiarował się za pośrednika w sprawie włoskiej. Wszyscy dostojni członkowie dyplomatycznego ciała przy dworze Cesarzkim byli tamże zgromadzeni.

— Dnia 13 Czerwca. —

Według otrzymanej dziś rano depechy telegraficznej z Pragi, było tam wielkie zaburzenie spokojności.

Wystawiono barrikiady, a otrzymanie komunikacji z małym miastem, niestety, wielką stratą ludzi okupione zostało.

Prezydent gubernialny hr. Thun, został w Clementinum aresztowany.

Ministryum widzi się być spowodowane, nadzwyczajnym cugiem wysłać do Pragi wysoko położonych cywilnego i wojskowego komissarzy, dla powzięcia bliższych wiadomości o celu tych poruszeń, i aby na drodze pokoju przywrócić porządek i uspokoić umysły.

Tyrolski *Bote* donosi: w Innsbuku rozeszła się wiadomość, iż feldm. hr. Radecki miał zdobyć Vicenze, co jednak potrzebuje potwierdzenia.

Jego C. Wysokość A. X. Albrecht wyjechał z powrotem do Włoch, zaś A. X. Wilhelm do Pragi.

(G. w. W.)

Tryest 8 Czerwca. Według umowy z kontradmirałem Albini, kommandantem połączonej włoskiej floty, miał onegdaj odplynąć parostatek do Le-

wantu, został jednak z naszym wielkim podziwieniem, przez admirała dla nic nieznaczących przyczyn zwróconym, przyczem tenże oświadczył, iż ma nadzieję tegoż dnia wieczór przybyć do Tryestu dla wypicia szklanki piwa w towarzystwie kapitana. Około 11 godziny w nocy zbliżyła się eskadra nieprzyjacielska złożona z 8 fregat, 3 korwet i 3 statków parowych, i trzy razy z dział wystrzeliła, jednak bez najmniejszego skutku. Z naszych jednak bateryj tak skuteczny dano ogień do nieprzyjacielskich okrętów, że zmuszono takowe do cofnięcia się, nie bez znacznego uszkodzenia dwóch fregat i jednego statku parowego, od których drag znaleziony wczoraj jako trofeum, ozdabia sale naszej gwardyi narodowej. Dziś rano uważano z Molo San Carlo, że nieprzyjacielska flota na dwa strzały działowe od naszych ostatnich bateryj, przy brzegach Istrii stanęła na kotwicy.

(P. S. A.)

WĘGRY.

Peszt 8 Czerwca. — Po największej części z Kroatów składający się półk arcyksięcia Leopolda, z powodu głośnych sympatyj dla Bana Kroacyi, rząd do twierdzy Komorny przeniesiony, został z tegoż samego powodu tamże rozbrojonym zupełnie.

— Dnia 9 Czerwca. —

Ministryum nasze wysłało już do Paryża i Londynu pełnomocników, w celu zawiązania dyplomatycznych stosunków z tamtejszymi rządami. Poseł węgierski na frankfortskim parlamencie v. Pazmandy otrzymał rozkaz udania się do Paryża niezwłocznie. X. Morussy przejechał tędy z pięcioma wychodźcami z Mołdawii. W najokropniejszych obrządkach przedstawili nam tutaj rząd terrorystyczny rozpostarty w księstwach naddunajskich.

— Dnia 10 Czerwca. —

Na ostatniem posiedzeniu rady uzbrojenia, odczytano pismo księcia Esterhazego, z którego dowiedziano się, iż książę zarządził już transport dział z swojego zamku Trankenau, przyrzeczonych gwardyi Narodowej w Peszcie.

Gdy dosyć prawdopodobna rozszerzyła się wiadomość, że nie zadługo największa część garnizonu z Pesztu ma wymaszerować, rada przeto uzbrojenia, wysłała deputacją do ministryum wojny, w celu domagania się jak najspieszniejszej organizacyi gwardyi Narodowej.

(G. w. W.)

— Dnia 11 Czerwca. —

Ministryum wielkie robi przygotowanie w celu wystąpienia z imponującą siłą zbrojną przeciw zbuntowanemu Banowi Jellachich. Od Temesvaru do Warasdina rozciągnionym będzie kordon wojskowy od kroackiej i serbskiej granicy. Rząd ma obecnie do dyspozycyi około 40,000 wojska nie licząc w to gotowych zawsze do boju Szeklerów w Siedmiogrodzie. Nikt tu nie wątpi że dwór reakcyjny podburza Bana przeciw królowi. Spodziewać się jednak można, iż fatalne z Włoch wiadomości i ogromne Węgrów uzbrojenie wkrótce biedną kamaryllę przewiodą do rozpacz.

(D. P.)

Wiadomości zagraniczne.

ROSSYA.

Powszechna gazeta Niemiecka zawiera artykuł rezonowany, w którym usiłuje okazać, że Prussy i Niemcy nie mają na ten raz powodu obawiania się Rosyji, tym więcej jednak Austria, która teraz w najprzykrzejszych znajduje się okolicznościach. Jako dowód przytacza wspomniany dziennik, nadzwyczajną koncentracją wojsk rosyjskich przy austriackiej i tureckiej granicy. My jednak sądzimy, iż Niemcy zdołają obronić niemiecką Austrią od północnego kolossu, który nie ma dla nas nic strasznego. (G. Wroc.)

PRUSSY.

Berlin 13 Czerwca. — Dziś następne wydano ogłoszenie z dnia 10 b. m. podpisane przez komendanta gwardyi obywatelskiej p. Blesson, i przez p. Minutolli prezydenta policji:

„Dla zabezpieczenia zgromadzenia narodowego przeciw zamieszanom porządku, uznano za potrzebne przeszkodzić zbiegowiskom i gromadzeniu się ludu w pobliżu lokalu posiedzeń.

Dla tego wzbrania się publiczności w dniach posiedzeń, podczas trwania obrad w pobliżu akademii śpięwu nagromadzenie się i postawianie w wielkiej liczbie.

Także i na innych miejscach i w różnych czasach tak po ulicach jako i placach publicznych zgromadzenie się takowe miejsca mieć nie może, skoro zagraża wolności obrad i publicznemu porządkowi.

Jeżeli pomimo tego takie zgromadzenia się nie ustają, gwardya obywatelska po dwukrotném napomnieniu przez swego dowódcę, jeżeli skupienie nie rozejdzie się, ma prawo wystąpić na mocy rozporządzenia z d. 19 kwietnia, a przy tej sposobności aresztowane osoby postępowaniu sądowemu oddane zostaną. (P. S. A.)

— *Dnia 14 Czerwca.* —

Na początku dzisiejszego posiedzenia sejm ustawodawczego sekretarz Daniels odczytał pismo prezesa sejmowego które w d. 10 b. m. przesłał ministerjum stanu, dotyczące wypadków zasztych przy ostatniém posiedzeniu. Donosi w niém, iż wciśnęła się do gmachu posiedzeń deputacya „wszechwładnego ludu“ której słaba załoga przeszkodzić nie była wstanie, że dalej warta gwardyi obywatelskiej nie poszła wpomoc ministrowi Arnim zaczepionemu przez zebrane tłumy, że ministrowie Camphausen i Hausemann schronić się musieli tylnymi drzwiami a dep. Sydon, został znieważonym, z tego powodu prezes żąda ścisłej inspekcyi przeciwko sprawcom wspomnianych wypadków jak również zabezpieczenia na przyszłość zgromadzenia Narodowego od podobnych nadużyć. Dwie pod tym względem przedstawiono izbie propozycye: 1) przeniesienie sejm u ustawodawczego do innego miasta, 2) zabezpieczenie go na drodze prawa. Dep. Tamme z uwagi iż osoba reprezentanta jest nie tykalną wnosi aby napaść na zgromadzenie uważana była jako zdrada główna, każde zaś uwłócznicie jednemu z członków

jego, więzieniem od 3 miesięcy do 3 lat było karaniem. Minister Camphausen uznając przeniesienie sejm u na inne miejsca za nie podobne i szkodliwe oświadcza się za wnioskiem preopinanta. Dep. Jung występuje przeciw takowemu, utrzymując, iż wypadki 9 b. m. jakkolwiek naganne, zanedo są mało znaczące, aby przeciwko nim nowe stanowić prawo. Dep. Bucher oświadcza się za odrzuceniem wniosku, gdyż dotychczas nikt nie myślał uderzać na zgromadzenie. „Bezpieczeństwo nasze“ dodaje mowca „polega na zaufaniu ludu. Jeśli jego sprawy wiernie strzedz będziemy, znajdziemy w nim samym straż najlepszą“ (żywe oklaski.) Po dłuższej dyskusyi przystąpiono do głosowania i wniosek prawie jednogłośnie został odrzuconym. Następnie dep. Schramm wnosi, aby zgromadzenie odrzućciwszy przedstawiony z strony ministerjum projekt ustawy konstytucyjnej, wyznaczyło z własnego grona kommissyą do wypracowania nowego projektu konstytucyi. Wniosek ten dostatecznie poparty, przekazany zostaje biórom izby do roztrząśnienia. W końcu posiedzenia dep. Bensch interpelluje ministra spraw zagranicznych względem kwestyi Szlezwickiej, a mianowicie zapytuje się czy prawda, że wojska związkowe nie w skutku pośrednictwa Anglii, ale na skutek grożącej noty cara cofnęto się z Jutlandyi. Min. Arnim odpowiedział, iż wyjaśnienie względem kwestyi Szlezwickiej udzielił już kommissy adressu, i że się zapyta, czy i o punkcie w mowie będącym, uczyniono wzmiankę w sprawozdaniu.

NIEMCY.

Frankfurt 9 Czerwca. Na dzisiejszém posiedzeniu zgromadzenia narodowego niemieckiego, po żywych obradach, wniosek kommissy dotyczący sprawy Szlezwig-Holsztyńskiej, znaczną większością odrzucony został, a co do wniosku deputowanego Waitz z Göttingi, postanowiono: „Zgromadzenie narodowe niemieckie oświadcza, iż sprawa Szlezwigu, jako sprawa narodu niemieckiego, należy do okresu jego działania, i wymaga, aby stanowczych chwycić się środków, dla ukończenia wojny z Danią, tak jednak, aby przy zawarciu pokoju z koroną duńską, prawa księstw Szlezwigu i Holsztynu, jako też honor Niemiec zabezpieczone były.“ (G. Wr.)

FRANCYA.

Paryż 9 Czerwca. Dyrektorowie teatrów paryzkich zebrani wszyscy u ministra spraw wewnętrznych, oświadczyli mu, że bez pomocy skarbu publicznego, wszystkie teatra zostaną zamkniętymi. — Bayonne, z przyczyny zasztych niespokojności, ogłoszono w stanie wojennym. — Guizot pilnie pracuje w Anglii nad swojemi pamiętnikami. (G. Wr.)

— *Dnia 10 Czerwca.* —

Podczas uzupełnienia wyhorów w departamencie Sekwany, następnych 11 kandydatów otrzymało największą liczbę głosów, których ogłoszono reprezentantami ludu: 1. Caussidière. 2. Moreau. 3. Goudehau. 4. Changarnier. 5. Thiers. 6. Lheroux. 7. Victor Hugo. 8. Louis Bonaparte. 9. Lagrange. 10. Boissel. 11. Proudhon. Największą li-

czbę głosów, miał Caussidière, 146,416; najmniejszą zaś 76,434, Proudhon.

Monitoł urzędownie ogłasza mianowanie pana Bethmont ministrem sprawiedliwości, w miejsce p. Cremieux. (P. S. A.)

— *Dnia 11 Czerwca.* —

Zbiegowiska przy bramach S. Marcina i Dionizego niemniej były liczne wczoraj jak i poprzednich wieczorów. Do 11 policya dała im wszelki pokój. Lecz po 11 otoczyła zgromadzone tłumy ogromną masą siły zbrojnej z gwardyi i wojska liniowego złożonej i wzięła do 2,000 ludzi do aresztu. Po przejściu indywiduów większą część wypuszczono 500 jednak odprowadzono do prefektury. Więzienia tutejsze są do natłoku przepelnione. (Gaz. Kol.)

Reskrypt ministra spraw wewnętrznych do wszystkich merów Paryża wydany stanowi, że żaden oddział emigrant nie będzie mógł mieszkać w Paryżu bez wyraźnego pozwolenia ministra.

Z powodu świąt, żadne jutro gazety francuzkie nie wyjadą.

Strazburg 6 Czerwca. Od ministryum spraw wewn. nadeszło tu rozporządzenie, stanowiące, iż wszyscy Polacy wracający z Niemiec których tu 600 do 800 w Alzacy zebrało się, mają być wewnątrz Francyi osadzeni. Wolno im wybrać miejsce pobytu. Tylko w Paryżu, departamencie Sekwany i trzech najbliższych obwodach osiąść im nie wolno. Potrzebne na drogę fundusze dostarczają im intendentury wojskowe. (Gaz. Kol.)

H I S Z P A N I A.

Madryt 2 Czerwca. Słychać znowu o nowych poruszeniach karlistów w prowincjach Katalonii, Aragonii i Nawary. Gomez i Forcadell, dwóch tychże szefów zdolali wtargnąć przez granicę i wznieść wojnę domową.

— *Dnia 3 Czerwca.* —

Pruski poseł hr. Raczynski został przyjętym od królowej. Karlistowski generał Forcadell napadł korpus wojska królowej i zniósł go. Szczegóły nie wiadome. Forcadell wtargnął przez Perpignan. (G. Wr.)

W Ł O C H Y.

Wiedeń 12 Czerwca. Dzisiejsze wiadomości z Conegliano d. 9 b. m. donoszą, iż feldm. Welden udał się był do Feltre, wkrótce jednak wrócił do głównej kwatery. Tam schwytanego z Wicency szpiega, przy którym ważne znaleziono papiery rozstrzelać kazał. Jednocześnie złapano w Conegliano innego szpiega z papierami od rządu tymczasowego. Przejścia górskie pod Cortino dokąd wyruszył jen. Stürmer pełne są powstańców, a i droga z Bassano do Tyrolu nie jest od nich wolna.

P. S. Podług nadeszłych w tej chwili wiadomości z Conegliano, działania feldm. Stürmer przeciw powstańcom w przejściach górskich, wykierowane, najświetniejszym uwieńczone zostały skut-

kiem. Belluno z całą okolicą równie jak Bassano poddały się, wojsko cesarskie obsadziło zarazem Cadore i przywróciło komunikacją z Tyrolem. Wszystkie wsie tej okolicy zatknęły białą chorągiew i tylko w miastach panuje duch oporu. Rozkaz dzienny feldm. Welden donosi o wszystkich tych korzyściach odniesionych przez wojsko, które się niepospolitą odznaczyło walecznością. Strata jego jest mało znacząca. Z głównej kwatery marszałka Raudeckiego donoszą d. 8. b. m. że marszałek zaniechał wszelkich kroków zaczepnych, i zostawiwszy korpus 20tysięczny pod Goito, sam zwrócił się ku Wicency, aby to miasto skłonić do poddania się, i zarazem połączyć się z korpusem feldm. Welden. (D. P.)

Neapol 31 Maja.—Wypadki w stolicy nie pozostały bez wpływu na prowincye, a szczególnie na Kalabrię i Sycylię, które zamierzają oderwać się od Neapolu.

O ile rząd i rządowe dzienniki starają się dołożyć o przywróceniu spokoju, prywatne jednak i handlowe listy przeciwnie donoszą. Mówią o tem iż 3,000 Sycylianów chcą do Kalabrii wymaszerować dla ogłoszenia tamże królem syna Karola Alberta.

W Regio w Kalabrii i w Pizzo rozbrojono wojska królewskie, i do Neapolu wysłano. W Cosenza nie dozwolono batalionowi liniowemu wymaszerować w skutek rozkazu. Komendant chciał użyć siły, otrzymał jednak z Neapolu rozkaz telegrafem, aby na nowo nie rozpoczynał kroków nieprzyjacielskich.

Prawie wszystkie prowincye nie posyłają więcej pieniędzy do kass skarbowych, które zupełnie są wyczerpane.

Wczoraj, jako w dniu imienin króla, spodziewano się jakiejś demonstracji, było jednak spokojnie. Stan oblężenia i rozbrojenie trwa ciągle.

Obawiają się, aby rząd odebrana broń obywatelom nie oddał w ręce Lazaronom. Bóg niech od tego zachowa!

Deputacya kalabryjska znajdująca się w pałacu, nie została przypuszczoną. Król i minister zmuszają się do wydawania być spokojnemi, lecz z ich działania można przerażenie uważać. (G. w. W.)

Rzym 1 Czerwca. W poniedziałek 5 b. m. o-twartym zostanie uroczyście parlament tutejszy. — Wszystko wojsko liniowe jakie się w Rzymie znajduje wyruszy jutro i pojutrze do Lombardyi. Bezpieczeństwo miasta poruczone będzie wyłącznie gwardyi narodowej.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 15 do dnia 16 Czerwca.

Schulz Rudolf, z Galicyi;—Romanowicz Piotr, Hołoniewska Elzbieta hr., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Trylska Chrystyna ob., do Galicyi.